AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnements prijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI. N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao.* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba.* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* - Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa ingarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10.— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un annuncio di 1 té 7 regel, fl 0.50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

6 Juni	*Harrison*	van	Liverpool
12 „	*Maracaibo*	„	Maracaibo
12 „	*Caracas*	„	New-York

CALENDARIO.
Juni.

6 DOMINGO den di Oct. di Ascens.
7 LUNA. S. Roberto, ab.
8 MARTES. S. Mediardo, ob.
9 RAZON. Stos. Primo i Feliciano, mm.
10 HUEBES. Sta. Margaritha, reina.
12 VIERNES. S. Barnabé, apost.
13 SABRA. S. Juan i S. Facundo, c. obst. i ajun.

STAND DER MAAN.
E. K. 9 Juni 2 ure 51 m. A. M.

Opkomst der Zon:
10 Juni 5 ure 37 min.
Ondergang der Zon:
10 Juni 6 ure 23 min.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

14 Juni	*Philadelphia*	naar	New York
16 „	*Maracaibo*	„	Maracaibo
25 „	*Caracas*	„	New-York

NEDERLAND.

In Juni zullen de verkiezingen geschieden voor de *Tweede Kamer* onzer Staten-Generaal.

Den 11n Mei zijn de verkiezingen voor de *Provinciale Staten* reeds geschied.

Er werd ernstig overleg en raad gehouden tusschen Katholieken, Anti-revolutionairen en conservatieven om met vereenigde krachten de Liberalen te bestrijden. Mocht deze overeenstemming tusschen de anti-liberale partijen tot stand zijn gekomen, dan hebben zij ongetwijfeld een schitterende zege behaald. Het volgend artikel van de „Maasbode" zal ongetwijfeld voor velen onzer lezers veel licht verspreiden over dien verkiezingsstrijd

---

Hebben de anti-liberalen het door aanhoudenden strijd in de *Tweede Kamer* zoover gebracht, dat deze op het doode punt gekomen is en nog slechts een flinke krachtsinspanning noodig is om de meerderheid aan de rechterzijde te brengen, de *Eerste Kamer* is nog zeer weinig het voorwerp van anti-liberale aanvallen geweest. Sedert jaren had die Kamer een overgroote liberale meerderheid, die over 31 van de 39 leden beschikte. Utrecht heeft onlangs een anti-revolutionair in onzen Senaat gebracht, en 8 Katholieken zetelen er sedert jaar en dag als afgevaardigden uit N.-Brabant en Limburg.

Bij de bestaande wetgeving is er geen ander middel om daarin verandering te brengen dan door de samenstelling der *Provinciale Staten* te wijzigen. Dit is echter een langzaam en vervelend werk, dat bij ons volk nooit veel sympathie had. Het tweetrappenstelsel, in 1848 voor de samenstelling der Tweede Kamer verlaten, en voor die der Eerste behouden, is ons volk zoo goed als onbekend. De verkiezingen voor de Eerste Kamer loopen altijd zonder de geringste agitatie af; zij geschieden in den boezem der Provinciale Staten, en het volk leest dood bedaard den volgenden dag in de dagbladen de uitkomst.

Wanneer echter de verkiezingen voor de Provinciale Staten plaats hebben, dan herinnert zich het volk maar al te weinig, dat deze lichamen op bepaalde tijden leden voor de Eerste Kamer kiezen, en om de Staten zelven bekreunt ons volk zich zoo bitter weinig, dat het zich daarvoor geen gang naar de stembus getroost.

De waarde van dit feit is intertijd door de liberalen uitstekend begrepen. Twintig jaar geleden was de Eerste Kamer opgevuld met conservatieven, en zaten de liberalen niet zelden verlegen met hunne overwinningen, in de Tweede Kamer behaald, omdat de Eerste die niet wilde bekrachtigen; even als men nu groote zekerheid heeft, dat de Eerste Kamer anti-liberale ontwerpen zou verwerpen, wanneer die door de Tweede zouden zijn aangenomen.

Om deze klip te ontgaan, trachtten de liberalen de conservatieve meerderheden in de Provinciale Staten in liberale te veranderen. De smaadreden, in de liberale bladen tegen de Eerste Kamer onophoudelijk uitgebracht, verstomden allengs, en de liberale pers begon zich met de borst toe te leggen op de verkiezingen voor de Staten. De poging gelukte in zeer weinig tijds. Er verschenen wat meer liberale kiezers aan de stembus dan vroeger; de anti-liberalen zagen het gevaar niet in, en zoo ging de eene zetel in de Staten na de andere voor de conservatieven verloren, en verkregen de liberalen in de eene provincie na de andere de meerderheid. Bij de later plaats gehad hebbende verkiezingen voor de Eerste Kamer gekozen de Staten liberale leden, en zoo werd ook die Kamer ten slotte voor de heerschappij der liberalen gewonnen. Pincoffs wist het middel te vinden, om zich zelf in de Kamer te brengen; hij bewerkte eene verhooging van de tractementen der burgemeesters in Z.-Holland, en daar onder hen verscheidene leden der Provinciale Staten gevonden werden, beloonden zij hem voor zijne „edelmoedigheid", door hem naar de Eerste Kamer te zenden. Vermoedelijk zijn van liberale zijde meer dergelijke middeltjes aangewend.

Inmiddels is de bekende wijziging van den staatkundigen toestand in ons land ingetreden. Door aanhoudende werkzaamheid, door meer of minder nauwe aansluiting der Katholieken en anti-revolutionnairen is de anti-liberale minderheid in de Tweede Kamer krachtig versterkt en de liberale heerschappij aldaar gefnuikt. Toen dit proces aangevangen was, heeft men vrij spoedig de eerste stappen gedaan voor de zuivering der Eerste Kamer en al dadelijk met gunstig gevolg in de Provincie Utrecht. Ook in Z.-Holland, waar men langen tijd het schandelijk schouwspel had, dat onder de 80 leden der Staten geen enkele Katholiek gevonden werd, gelukte het eenig nieuw bloed daarin te brengen. In andere provinciën, vooral in Gelderland en Friesland werden eveneens, hier en daar, enige pogingen gedaan.

Het werk kan echter uit den aard der zaak slechts langzaam gaan. Er wordt maar eens om de drie jaar voor de Eerste Kamer gekozen — behoudens de tusschentijdsche verkiezingen door sterfgeval of ontslagneming ontstaan — en de leden hebben 9 jaar lang zitting. En het veranderen van de samenstelling der Provinciale Staten is ook niet het werk van een dag.

Daar komt nog iets bij. Het omzetten der Eerste Kamer, dat aan de liberalen weinig of geen moeite kostte, omdat van onzen kant het gevaar niet ingezien en er door ons dus geen tegenstand aangeboden werd, zal ons een vreeselijken strijd kosten, wijl de liberalen hunne Kamerzetels met alle kracht zullen verdedigen.

Ook zijn er sommigen aan onze zijde, die den tijd verbeuzelen met gemompel en gemor over wat zij de dwaasheid noemen van het toevertrouwen van politieke verkiezingen aan de Prov. Staten. Zulk een lichaam, zeggen zij, is van louter administratieven aard, of moest het althans zijn; het behoort zich bezig te houden met zuiver materieele zaken en heeft aard nog aanleg om het hoogste staatkundige lichaam des lands samen te stellen.

Wij gelooven dat er voor deze meening wel iets te zeggen is en vinden het eveneens minstens zonderling, dat aan zulke lichamen de keuze der Eerste Kamerleden is opgedragen. Die toestand herinnert ons aan hetgeen vóór onze monarchie door de Staten der provinciën gedaan werd, doch schijnt nu goeddeels aan een anachronisme te doen denken. Doch deze overweging behoort ons thans niet bezig te houden, nu wij voor de verkiezingen staan. Als er quaestie is van verkiezingen, behooren wij ons alleen hiermede onledig te houden, en later, als er eens quaestie mocht zijn van Grondwetswijziging, over de functiën der Provinciale Staten van gedachte te wisselen. Daarbij is de Eerste Kamer bij de tegenwoordige samenstelling der Staten zeer goed om te zetten, indien de kiezers slechts de handen uit den mouw willen steken, want met geringe uitzondering zijn de kiezers voor die Staten dezelfde als voor de Tweede Kamer, en hier hebben wij al heel wat goeds totstandgebracht.

De arbeid zal ons zwaarder vallen dan hij het vroeger den liberalen was. Is dit een reden voor ons om de armen moedeloos te laten hangen? Immers neen, als wij het doel slechts bereiken kunnen, moet de hardere arbeid ons al zeer onverschillig zijn. Wat te Utrecht geschied is, kan ook in

andere provinciën gebeuren; hebben wij in Z.-Holland eenige anti-liberale leden in de Staten gebracht, dat getal kan vermeerderd worden. Vlaardingen, Schiedam, Delft,'s Hage, Zoetermeer, Leiden, Gouda, Alfen, Gorinchem, Ridderkerk, Leiderdorp, Sliedrecht kunnen door ons gewonnen worden, indien slechts veel beleid voorzit bij de keuze van candidaten en de anti-liberale kiezers trouw ter stembus gaan. Gorinchem en Sliedrecht hebben reeds een anti-revolutionnairen afgevaardigde in de Staten, en Leiderdorp kan vermoedelijk al zeer gemakkelijk gewonnen worden.

Andere provinciën geven zeer duidelijke vingerwijzingen. Overijsel b. v. zendt 5 anti-liberalen tegen 2 liberalen naar de Tweede Kamer, Zeeland 4 tegen 1; waarom zouden die provinciën niet even goed de meerderheid in hare Staten brengen? Alleen die beide gewesten zenden 5 leden naar de Eerste Kamer; welk een belangrijke winst dus kan reeds door een krachtig werken in die twee provinciën behaald worden.

Wat de keuze der candidaten betreft, deze, altijd van groot gewicht, zal ditmaal niet zoo heel moeilijk vallen. Het groote onderwijs-debat, onlangs in de Tweede Kamer gehouden, en waarin de rechterzijde van zoo gelukkige eenstemmigheid deed blijken, heeft noodzakelijk tusschen de Katholieken en anti-revolutionnairen banden van vriendschap en wederzijdsche waardeering gelegd, welke ook nu de partijen beter zullen vereenigen. Men heeft toen geleerd hoezeer men elkander noodig heeft en zal dit zeker thans nog niet vergeten zijn. Evenals wij gaarne den anti-revolutionnairen candidaat steunen, waar zijne richting de massa der kiezers heeft, zoo zullen ook zij, mogen wij verwachten, den Katholieken candidaat helpen, waar de Katholieke kiezers in grooten getale gevonden worden. En waar de toestand niet van zelf spreekt, en de kiezers in aantal tegen elkander opwegen, daar behooren wij het voorbeeld van offervaardigheid te geven en vóór alles te bedenken, dat de nederlaag en de ondergang van het liberalisme het doel van al onze handelingen wezen moet.

En zijn de candidaten gesteld, dan komt het werk voor de kiezers aan. Deze behooren dan te bedenken, dat ons niets dringender noodig is dan een meerderheid in de Eerste Kamer. De schoolwet moet gewijzigd, de free-trade moet beteugeld, de bronnen van ons volksbestaan, door het liberalisme zoo ellendig verstopt, moeten geopend worden, en dit alles zal ons slechts mogelijk zijn, als wij niet enkel in de Tweede maar ook in de Eerste Kamer eene meerderheid verworven hebben.

Slagen de verkiezingen voor de Provinciale Staten, dan zal dit onder dubbel opzicht een zeer belangrijk voordeel opleveren. Op de eerste plaats zal het terrein bereid zijn voor de aanstaande verkiezingen voor de Tweede Kamer en zullen wij die met meer vuur en ijver tegemoet gaan, en op de tweede plaats zal de Eerste Kamer weten, dat de kracht van het liberalisme in het land gebroken en het voor haar een tijd meer is om zich nog langer tegen den duidelijk gebleken volkswil te verzetten.

Weeshuis di Habai.

Ajera mainta Reverendísimo Administrador di e Vicariato-aki, Pader C. **Reijnen**, a bendiciona un Kapel, consagrar na San Hosé, coe cual Weeshuis di mucha muhernan na Habai tabata enrikecé últimamente. E Kapel-aí ta un di e pruebanan di nos difunto Mgr. **van Ewijk** su bondad i caridad, un prueba di su cuidao i amor pa e criatura pober i abandonarnan-aí, koe e digno heroinanan di Caridad Católica, nos Zusternan, ta recoge i cria den religion coe toer solicitud di Mama. Na otro ocasion caba nos a papia di cuantoe nos difuntoe i inolvidable Obispo a toema na su coerazon suerte di e huérfananan. Ma nos no por larga di recorda na e momentoe-aki cuantoe bondad Mgr. **van Ewijk** a haci na Weeshuis di Habai. Na e institucion-aí també el a docena semper parti di lo ké E tabata kita for disu medio personalnan coe obheto di proteha e establecimientonan, koe Caridad Católica di e Mision-aki a trece na bida aki na Curaçao. Si, toer lo ké tabata na su poder nos difuntoe Obispo a haci pa mehora orden interior di e cas, koe ta awor di e pober jioenan sin mama, pa mehora instruccion i educacion di e criatura dignoe di compacion, koe tabata mira den dié un berdadero Tata. Últimamente, den último dianan di su bida Mgr. **van Ewijk** a dediké na aumenta e Weeshuis-aí coe un Kapél, ma é no tabatin e satisfaccion di mira su obra caba. Ajera despues di bendicionamentoe di Kapel Reverendísimo Administrador di Vicariato a reza aí-den promer Sacrificio di Misa i despues di Evangeli El a lamanta den coerazon di Huerfanan un gradicimentoe Santoe pa nan Bienhechor difuntoe i pa toer esnan, koe té awor no ta stop di recorda coe nan beneficencia e institucion saludabel. Awe mainta e mees Administrador a ofrece un Sacrificio di *Requiem* pa descanso di alma di Mgr. **van Ewijk**, na cual ocasion e huerfanonan toer a ofrece nan Santa Comunion pa e fin-aí implorando misericordia Divina pa nan Tata stimar.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao, 5 Juni 1886.

Aan den Heer *E. S. L. Maduro*, 1n Luitenant bij de Stedelijke Schutterij, buitenlandsch verlof verleend voor den tijd van zes maanden.

De Gouvernements-Secretaris,
HELLMUND.

De Nederlandsche schoener *Gouverneur van den Brandhof* vertrekt op **Maandag** den 7n dezer naar de eilanden St. Martin, St. Eustatius en Saba.

Brieven worden op den vertrekdag aangenomen tot 2 uur des namiddags.

Ter kennis van het publiek wordt gebracht, dat van af den 16n dezer het postkantoor weder gevestigd zal zijn in het huis N° 6 binnen het fort Amsterdam.

— De Hoogwaardige Administrator van het Apostolisch Vicariaat van Curaçao, wiens gewoon verblijf is op Pietermaai, zal voortaan elken *Dinsdag* den geheelen dag voor de belangen der Administratie in de Bisschoppelijke woning op Otrobanda vertoeven.

— In de kapel van het *Convent* der Eerw. Zusters van Otrobanda zal a. S. Zondag om 8 uren de gewone H. Mis worden opgedragen.

—Verleden Zondagavond stiet de Venezolaansche Schoener **Rosabella**, die met een lading maïs van Maracaibo naar La Guaira stevende, bij *Punt Kanon* op eene rots en werd zwaar lek. Met veel moeite gelukte het den kapitein zijn schip in *Newport* te brengen, waar het schier onmiddelijk zonk. Door de directeuren van de ontginningswerken op Sta. Barbara werd dadelijk bijstand verleend; het schip werd den volgenden dag gelicht en zoodanig hersteld, dat het de reis naar deze haven kon wagen, en ook reeds Woensdag jl. hier binnenviel.

De kapitein en verdere opvarenden vonden op Sta. Barbara een hartelijke verzorging en verpleging, terwijl bij hunne afreis van hen slechts eene vergoeding voor de verstrekte werklieden gevraagd werd.

— Dinsdag jl. hebben de leden der „Congregacion di Sirbidornan di Maria", in de O. L. V.-kerk te Pietermaai gevestigd, een fraai bloemenkruis in zwarte lijst aan het bisschoppelijk graf gehecht. In een fijn geborduurd opschrift wijden de „Sirbidornan di Maria" dit keurig huldeblijk aan wijlen Mgr. H. J. A. van Ewijk, tijdens wiens bestuur genoemde Congregatie is opgericht.

Gisteren morgen heeft de Hoogwaardige Pater *C. Reijnen*, Administrator van het Apostolisch Vicariaat Curaçao, de plechtigheid der inzegening verricht van de nieuwe kapel van het R. K. Weeshuis op Habai. De oprichting en bouw van die kapel was de laatste weldaad, welke Mgr. van Ewijk z. g. aan het Weeshuis bewezen heeft. Kort geleden was het aanmerkelijk vergroot geworden, en immer vloeide uit het persoonlijk vermogen van Monseigneur de mildadigste giften voor die heerlijke stichting der vroegere missionarissen. Geen wonder, dat de Hoogwaardige Administrator in een hartelijke toespraak tot de Weezen veel daarvan in herinnering bracht om haar op te wekken tot dankbaarheid voor den overleden Vader der Curaçaosche Weezen en tot erkentelijkheid voor alle verdere weldoeners van het gesticht, voor wie gedurende het eerste H. Mis-offer dien ochtend 's Hemels rijkste zegen vurig werd afgebeden.

Heden morgen droeg in dezelfde kapel Zijne Hoogwaardigheid de Administrator een H. Mis van Requiem op voor de zielerust van wijlen Mgr. H. J. A. van Ewijk. Met groote godsvrucht en aandoening naderden de weeskinderen tot de H. Tafel des Heeren.

NEDERLAND.

Het Koninklijk gezin is den 3n Mei jl. op gebruikelijke wijze uit de hoofdstad naar **Het Loo** vertrokken. Z. M. de Koning stelde den burgemeester *f* 2000 ter hand voor de algemeene armen der stad en verzocht voorts om de burgerij van Amsterdam HDs. groote dankbaarheid kenbaar te willen maken voor de ondubbelzinnige blijken van gehechtheid aan het vorstelijk stamhuis, ook nu weer door de bevolking aan den dag gelegd.

— Den 1n Mei jl. is te Parijs plotseling, ten gevolge van een verlamming van het hart overleden de scherpzinnige beoordeelaar en weergelooze criticus C. **Busken Huet**, Nederlander van geboorte. Zijn stoffelijk overschot is op het kerkhof *Mont Parnasse* te Parijs ter aarde besteld.

BUITENLAND.

ROME.— Men schrijft van hier aan den *Univers:*

Ik heb u per telegram het vertrek bericht van een expressen koerrier van het Vaticaan naar Berlijn, die een diplomatieke nota overbracht, waarin de H. Stoel aan de Pruisische regeering het *veto*-recht toestond voor de benoeming van Pastoors, volgens het systeem van het koninkrijk Wurtemburg, op voorwaarde, dat Pruisen de kerkelijk politieke wet uitbreidde in den zin eener *geheele* herziening der Meiwetten.

Zien wij nu waarin het in Wurtenburg heerschende stelsel bestaat. Wanneer de bisschop een pastoor benoemt, moet hij de regeering den titularis voor de parochie doen kennen, opdat zijn naam in het officiëele blad worde opgenomen. Wanneer de bisschop geen acht slaat op het ministeriëele *veto*, heeft de priester geen recht op het pastoors-tractement, maar de regeering mag hem niet van zijn post verwijderen, noch hem in de uitoefening van zijn ambt tegenwerken.

Daar de diplomatieke nota van den H. Stoel een antwoord was op eene belangrijke dépêche van den heer Von Schlözer, kan men het van nu af aan als zeker beschouwen, dat de overeenkomst gemaakt en de vrede gesloten is. De heer Von Bismarck wil den vrede; hij heeft dien noodig, hij moet dus gesloten worden. De Duitsche kanselier wil de handen vrij hebben en van alle zorg over het binnenland ontslagen zijn met het oog op de buitenlandsche verwikkelingen, die schijnen weldra te zullen ontstaan. Van den anderen kant maakt hij zich geene droombeelden over de min of meer nabijzijnde verdwijning van zijn ouden Keizer.

Nu weet hij dat de Kroonprins tegen den Cultuurkamp is. Hij wil dus dat de vrede met Rome een *fait accompli* zij, voordat de prins den troon beklimme, ten einde hem geen voorwendsel tot onenigheid te verschaffen.

De heer Von Bismarck wil de kanselier van den zoon blijven, zooals hij het van den vader was, en op zijn post sterven. Daarom doet hij zijn best om alle vraagstukken op te lossen, die hem met den erfprins in oneenigheid zouden kunnen brengen.

— 21 Mei. De Etna stroomt voortdurend hevige lavagolven uit. De ingezetenen van de stad Nicolosi, 14.000 in getal, hebben nog bijtijds de vlucht kunnen nemen; hunne woningen hebben vreeselijk door aardschuddingen en van de lava geleden.

— 24 Mei. Uit een nieuwen krater van de Etna heeft heden een ontzettende uitbarsting plaats gehad.

BERN, 22 Mei. De Zwitsersche Bondsraad heeft een wetsvoorstel ingediend, waarbij in oorlogstijd een leger van 200,000 man op de been kan gebracht worden.

PARIJS, 21 Mei. Men gelooft algemeen, dat de Regeering aan den graaf van Parijs, die zich te Lissabon op het bruiloftsfeest van zijne dochter bevindt, den terugkeer naar Frankrijk verbieden zal.

— 23 Mei. Prins van Bismarck heeft door middel van den Duitschen gezant, graaf v. Munster, aan de Regeering bekend gemaakt, dat er in de vriendschappelijke verhouding van Duitschland tot Frankrijk volstrekt geen verandering heeft plaats gegrepen, zooals sommige geruchten doen gelooven.

— Toch is de vrees voor eene spanning tusschen beide Mogendheden nog niet geheel verdwenen; de Parijsche beurs is gedaald; zelfs de prijsnotering is achterwege gelaten.

BERLIJN, 21 Mei.— Keizer Wilhelm heeft heden de voorjaars-parade van de Garde bijgewoond; zijn gezondheid is voortreffelijk.

—22 Mei. Volgens geruchten hebben alle Duitsche officieren, die zich in Frankrijk bevinden, last gekregen om naar hun vaderland terug te keeren. Het zomerverlof, dat aan officieren pleegt verleend te worden, is thans geweigerd, zelfs aan de officie-

rea van den generalen staf. De reden van dezen maatregel moet gezocht worden in het stelsel van spioneering, waaraan Duitsche legerhoofden in Frankrijk ten doel staan.

— 23 Mei. De beroemde geschiedschrijver **Leopold von Ranke** is heden op 91-jarigen leeftijd overleden. De familie van den algemeen geachten en gewaardeerden professor heeft brieven van rouwbeklag ontvangen van Keizer Wilhelm en Koningin Victoria.

LONDEN, 24 Mei. Men verwacht, dat a. s. Vrijdag (28 Mei) het *Home-Rule*-debat weder beginnen zal. Kardinaal **Manning** en de Aartsbisschop van Dablin Mgr. **Walsch** trachten **Parnell** te bewegen om Ierlands vertegenwoordiging in het Rijks-parlement te handhaven. De regeering is in onderhandeling getreden met de partij aan wier hoofd **Chamberlain** zich bevindt.— Morgen zal er een Kabinets-raad gehouden worden: de regeering is dan van plan, de uiterste grenzen van hare concessies aan te geven. De kansen voor aanneming van Gladstone's Home-Rule staan zeer gunstig.

— 25 Mei. Te *Portsmouth* zijn gisteren 17 Chineezen aangekomen, die aldaar den britschen scheepsbouw en vlootdienst wenschen te bestudeeren.

ATHENE, tot 25 Mei.— Al eenige dagen lang hadden Grieken en Turken elkander over de grenzen ettelijke kogels toegezonden; het was echter een onbloedige strijd en het feit werd toegeschreven aan onvoorzichtigheid van wege de mindere soldaten. Sedert 22 Mei kreeg de zaak een bedenkelijker aanzien. De vijandelijke troepen kwamen hier en daar op elkander los, en zoo werden er op onderscheidene punten schermutselingen geleverd. De Turken namen (met verraad, zeggen de Grieken) de stad **Contra** in, maar moesten spoedig die plaats weder ontruimen en werden bij Critzowo teruggeslagen. De Grieksche generaal *Lovis* sneuvelde in dit gevecht.—Bij **Grizario** was de strijd heviger en van grooter omvang. Ongeveer 150 Grieken, waaronder 6 officieren, werden gedood of gekwetst: de Turken trokken met 180 krijgsgevangenen naar hun kamp terug.— Den 24 Mei werd een wapenschorsing aangenomen tusschen de Griekschen generaal *Sapountzaki* en den Turkschen Commandant *Eijub-Pacha*.

NOTICIA.

Mejon, Dia Domingoe, lo ta ofrecer 8 ora di mainta e Santa Misa di coestumber den *Contrato* di Rev. Soeurnan di Otrobanda.

Reverendísimo Administrador di nos Vicariato Apostólico, koe tin na Pietermaai su habitacion ordinario, lo pasa *Dia Martes* foi aki p'adilanti na cas di Obispo por via di Su Administracion.

Homenage.

Den un artículo di último *Boletin de la Libreria* nos a leza coe gradicimentoe un **Pésame**, koe ta espresa elocuentemente un profundo respeto pa nos difuntoe Vicario Apostólico Mgr. *H. J. A. van Ewijk* i un elogio magnífico na Su Señoría Ilustrísima.

— Dia Martes pasar Miembronan di "Congregacion di Sirbidornan di Maria", establecé den misa di N. S. del Rosario na Pietermaai, a pone riba graf di Su Ilustrísima Mgr. *H. J. A. van Ewijk* un boenita Cruz di flor, poné den un cuadro, kóe senjor J. Crib a ofrece gratuitamente pa e fin-aí.

Desgracia.

Dia Domingo pasar **Rossabella**, un golet venezolano koe tabata hiba un cargamentoe di maisji di Maracaibo na La Guaira, a dal contra un barranca na **Punta Cañon**. Danjoe koe e golet a sufri coe e golpi-ai tabata asina grandi koe el a zink den **New-port**, na oenda su captan a logra di hibé coe muchoe dificultad. Directornan di trabao di guano na **Santa Barba** a doena inmediatamente nan judanza pa salba e barcoe, i e medionan, koe nan a pone na servicio tabatin e resultado favorable, koe dia Luna caba **Rosabella** tabata riba awa, i nan a dreché despues di tal manera, koe é por risca haci biaha na nos haf, na oenda el a drenta Dia Razon mainta.

Un bon nobo.

Nos **Ministro di Colonia** a manda pa nos Exlmo. Senjor Gobernador un plan pa busca manera di mehora situacion di Curaçao den asuntoe di placa, afin koe e suma, koe egecucion di e plan-ai lo exigi, sea pone riba *begrooting* di colonia.— Realizacion di e proyecto-ai lo ta sigur un beneficio grandi pa nos isla, koe ta hajé semper den un situacion tristoe en cuantoe na placa.

Willem I,

un di e vapor holandesnan di **West-Indische Maildienst**, a bati coe un otro vapor, jamar **Constance**, dia 18 di April den canal di Noordzee. E vapor Hoolandes a sufri danjoe di importancia.

Vaticano.

Mientras potencianan di mas poderoso di mundoe ta bringa un coe otro pa trece nan influencia na consideracion den Oriente, Papa Leon XIII a pasa dilanti di toer, i é tin awé caba, na corte di Japon, di China i hasta di Persia su enviadonan, koe ta representa Santa Silja como nuncio, delegado ó encargado. Delegado Apostólico pa China probablemente lo no ta otro hende sino Mgr. **Taglibue**, koe a dediká cuarenta anja caba na misionnan di China, i koe por consiguiente conoce toer dificultad i toer e costumber di e tera-ai masjar bon.

Papa-Soberano.

Si poco tempoe pasar Alemania a certifica soberania di Papa, Spanja di su banda a reconoce e mees derechonan-ai. Luna pasar tabatin entregamentoe di cadena di **Toison di Oro**, koe reina Cristina a manda pa Cardinal **Jacobini**, Secretario di Estado di Papa, como testimonio di su Real reconocementoe pa resultado feliz di mediacion di Papa den asuntoe di Islas-Carolinas. *Solamente un Principe tin facultad pa haci e entregamentoe-aí*, i reina di Spanja a dirigió na Su Santidad Leon XIII, kende a entrega Cardinal Jacobini e distincion haltoe-aí coe toer solemnidad. Henter Corte papal i *cuerpo diplomático* a presencia e ceremonia-aí.

Riba terreno di política, nos ta mira awendia na Italia cos di mas particular i di mas contradictorio. Den un programa pa eleccion generalnan, koe mester sosode dia 23 di Mei pasar, un ex-Garibaldista, **Fazzari**, ta haci proposicion di un reconciliacion sincera den Italia coe Vaticano, como único medio pa salba Italia di e maloe koe ta amenazé coe ruina. E proposicion-aí ta un prueba grandi di e necesidad, koe ta presenté claramente den toer circunstancianan di bida pública, i koe dia pa dia ta bira mas i mas inegable. Ningun hende por desconoce, koe Italia ta bai na busca di un ruina completoe i irreparable, si é sigi persisti den su tendencia enemistoso contra Iglesia, i koe monarkía lo experimenta, promé koe ningun otro, consecuencia terriblenan di e guerra-aí. Ta necesario anto un política poco mas cristian, afin di evita desgracia grandi. E pensamentoenan-aí meste apodera nan di toer hende, koe leza e programa di e Garibaldista, koe meste ta considerar como un homenage involuntario hacir na Iglesia i na autoridad di Papa. Hende meste conserva confesion di **Fazzari** den nan memoria. Clero Católico di Italia no ta larga absolutamente di stima nan patria; padernan ta eleva nan riba toer partida; nan ta stima Italia i nan lo uni nan coe Gobiernoe, asina gobiernoe larga di moestré enemigoe di Iglesia i é haci husticia na exigencia hustoenan di Santa Silja. Reconciliacion den Vaticano coe Quirinal lo por sosode *solamente*, ora gobiernoe di Italia lo ta dispuesto na reconoce su inhusticia i na reparé.

Lectura pa mucha.

Tin tata, koe ta permiti nan jioenan leza toer sorto di boeki i principalmente courantnan, koe, ó nan tendencia ta enteramente contrâ catolicismo, ó nan ta *neutral*, sin ningun *color*. ¡ Ai! E tatanan-aí no ta comprende di ki inprudencia criminal nan ta haci nan culpable. Un mucha sabi di haja masjar lihé lo ké ta lamanta su curiosidad. Courantnan *neutral, sin color*, manera toer hende sabi, no ta muchoe escrupuloso den toemamentoe di noticia inmoral, den publicamentoe di anuncio sospechoso. Nan ta bisa, koe courantnan no ta haci mas koe conta lo ké sosode i nan ta worde gedrukt pa adverti público. Sí, ¿ma no ta un berdad, koe no por ta desmentir, koe un advertencia for di tempoe ta haci mas maloe koe bon? Tin asina hopi cos, koe un mucha no ta comprende nada ainda di nan, i koe nan no meste comprende tampoco: tin asina hopi cos, koe ta coeminda indigesto, i pa esai mees, peligroso pa coerazon inocente di un mucha. Hende meste pereura principalmente koe un mucha inocente ainda no haja conocementoe coe vicio, pa koe é no haja confianza coe maloe i pureza di su alma no safri ningun danjoe. ¡ Ai di un mucha, si hende persigi su curiosidad! Coerazon di un mucha ta manera un tera cultivar, den cual cualké simija ta nace, generalmente maloe mas koe bon: pasobra coerazon di hende ta inclinar na maloe for di chikitoe caba. Aki també nos por aplica e palabra serio, koe tata i educadornan meste toema pa nan divisa, e palabra serio, koe meste ta poné na entrada di cualké reunion: "Lo ké bo sembra, esai lo bo cohe."— Si hende sembra simija di religion i di birtud, lo é cohe un dia cien bé mas tantoe; al contrario, si hende sembra simija di incredulidad, inmoralidad, mentira i hipocrecía den coerazon di mucha, lo é cohe un dia mil bé mas di lo ké el a sembra, ma...... pa su desgracia i pa desgracia di hubentud. I mundoe ta jeen di egempel, koe alafin majornan mees ta worde castigar pa conducta escandaloso di nan jioenan, koe mas tantoe bé tin su causa den lezamentoe di obranan muchoe liberal, koe ta rebaha toer cos di mas sublime na último grado di materialismo.

Paroe ingles.

Poco dia pasar un jonkman, baron **Harrie Landon**, a bai visitá **Eveline Roncetti**, un senjorita di 28 anja koe tin den gabinete di cos stranjoe na London, i conocir coe nomber di "*muher sin braza*." Ta un moza sin braza verdaderamente, ma koe ta haci coe su diente i su pianan toer lo ké otro hende por haci coe nan manoe: é ta seirbi, pinta, toca piano, etc., etc. Baron **Landon** a ofrece senjorita **Eveline** su coerazon i su manoe, ofrecementoe koe tabata aceptar coe gustoe. Dia di casamentoe e novia a usa pa promé bé un par di braza artificial, koe **Landon** a presenté como regalo di casamentoe.

Un palabra serio di Holloway.

Nombrá mi *un* enfermedad, koe mi no a bisa koe mi píltjinan ta cura, i........ lo mi toema su nomber un bé den mi anuncionan.

BIJDRAGEN

tot de Geschiedenis van het R. K. Geloof in de Kolonie Curacao.

ARUBA (IX.)

Omtrent het tijdperk, waaraan wij genaderd zijn, n. l. van 1809 tot 1813, werd een derde heiligdom Gode toegewijd onder den naam van **Iglesia de S. Francisco**. De omstandigheden, die tot de stichting van deze St. Franciscus-kerk aanleiding gaven, zullen vermeld worden, wanneer de thans bestaande parochie van de Oranjestad opzettelijk zal worden besproken. Hier zij het genoeg daarvan melding te maken, in zoover zij invloed heeft uitgeoefend op den toestand der twee oudere kerken van het Noorddistrict, n. l. op die van de H. Anna en van de Koningin van den Rozenkrans.

Daar de thans bestaande Oranjestad bestemd was om de hoofdplaats van het eiland te worden, werd de St. Franciscus-kerk, daar ter plaatse gesticht, natuurlijker wijze hoofdkerk, en kregen de kerken in het Noorddistrict het aanzien van bijkerken of kerken van den tweeden rang. De priesters, die te Aruba de heilige bediening kwamen uitoefenen, verbleven in de hoofdplaats, en bezochten van daaruit de geloovigen van het Noorddistrict. Dit had al spoedig ten gevolge, dat wegens den te grooten afstand de Rozenkranskapel geheel buiten gebruik werd gesteld, en dat aan de plechtige processie daar ter plaatse een einde kwam. De Eerw. Pater **Joannes Josephus Pirovano**, die in 1791 Aruba reeds had bezocht, kwam zich ten jare 1816 op dit eiland metterwoon vestigen. Onder de eerste maatregelen, die hij tot goed bestuur van de gemeente in het Noorddistrict nam, was deze niet de minst belangrijke, dat hij de processie ter plaatse van de Rozenkranskapel verbood en haar wilde gehouden hebben in de kerk van de H. Anna, in welker omtrek de bevolking woonde. Het laat zich verklaren, dat dit verbod een eenigszins pijnlijken indruk moet hebben gemaakt op de gemoederen van hen, die voor de instandhouding en luister der processie steeds hadden geijverd. En als later, zoo als beweerd wordt, tusschen den Eerw. Pater Pirovano en den toenmaligen bestuurder Andres Tromp een soort van geschil ontstond over eenen kelk, dan zal de aanleiding daartoe wel moeten gezocht worden in een niet beheerscht en vergedreven leedgevoel van Andres over den maatregel van Pater Pirovano. Zooals boven is gezegd, kon de groote afstand van de Rozenkranskapel met betrekking tot de Oranjestad, waar de Eerwaarde Pater Pirovano woonde, den maatregel van dezen laatste wettigen. Maar zou misschien niet eenige ongeregeldheid, eenig misbruik, dat helaas! al te vaak van het schoonste en heiligste gemaakt wordt, hem tot dien maatregel kunnen genoopt hebben? Het feit is niet bekend, maar de afstand en de eenzaamheid van de plaats in aanmerking genomen, kan niemand, die den mensch met zijne zwakheden kent, het gevaar daarvan loochenen.

De slotsom is, dat sedert het jaar 1816 de kapel van den H. Rozenkrans niet meer tot het verrichten van godsdienstige plechtigheden is bruikt, en haar hetzelfde lot getroffen heeft als haar naburige woningengroep, d. w. z. zij is langzamerhand vervallen en ligt thans onder haar eigen puin begraven. Volgens den genomen maatregel van den Eerw. Pater Pirovano bleef thans de kerk van Santa Anna alleen tot het verrichten van de godsdienstoefeningen in het Noorddistrict bestemd. Van nu af begon de gewoonte, die tot het jaar 1878 heeft voortgeduurd, dat de priesters, aan wie het bestuur van de St. Franciscus-kerk te Oranjestad was opgedragen, van daaruit ook de gemeente van het Noorddistrict bedienden. Waren er meer priesters aanwezig, dan deed een van hen op Zon- en feestdagen de heilige diensten in de St. Franciscus-kerk, terwijl de andere de kerk van de H. Anna bediende. Was er slechts één priester op het eiland, dan las hij op die dagen met bijzondere vergunning van den H. Stoel of van den Bisschop eene H. Mis te Oranjestad en een tweede in het Noorddistrict, of vice versa.

Door het bestendig verblijf der priesters verloor het ambt van bestuurder, dat sedert de stichting en inwijding van het eerste heiligdom aan leken was opgedragen, natuurlijk zijn essentiëel karakter. Het bleef eenvoudig een zoogenaamd kostersambt, dat de fungeerende Pastoor kon opdragen aan wien hij goed dacht. In deze hoedanigheid bleef bovengenoemde Andres Tromp in de H. Anna-kerk fungeeren tot aan zijnen dood, die weinige dagen na den dood van den Eerw. Piro-

vano voorviel. De Eerw. Pater Pirovano stierf in het jaar 1820 en werd in de kerk van de H. Anna begraven. nadat zijn lijk drie dagen lang was omgeven geweest van de gemeentenaren, die voor de rust zijner ziele kwamen bidden. Zijne nagedachtenis is in zegening gebleven, en nog heden wordt hij door de geloovigen van het Noorddistrict als een Heilig Priester voorgesteld en vereerd. Ook Andres Tromp, die weinige dagen na den Eerw. Pater Pirovano stierf. wordt algemeen geroemd om zijnen ijver voor Gods huis en om de groote diensten, die hij tot aan zijnen dood der gemeente bewezen heeft. Het is natuurlijk, dat, na de buitengebruikstelling van de Rozenkranskapel, de kerk van den Rozenkrans het voorwerp was geworden van de bijzondere zorg en milddadigheid der geloovigen. Oorspronkelijk als bijkerk van de kerk van den H. Rozenkrans gebouwd, was zij niet, gelijk deze, van steen opgetrokken, maar alleen van bara [hout] en klei, zooals men in den regel de eenvoudigste woningen bouwt. Volgens heugenis van de ouden van dagen is zij in dat materiaal van bara en klei twee à driemaal vernieuwd. Het terrein in hare onmiddelijke omgeving werd tot begraafplaats gebruikt en het geheel was omsloten met eene haag van kaktus, die later vervangen werd door een steenen muur. Zoo bleef het eenvoudig kerkje van de H. Anna het afbeeldsel toonen van Bethlehems stal tot in het jaar 1831, als wanneer de Eerw. Heer L. V. Lommel, op last van den toenmaligen Prefect der Curaçaosche Missie, Martinus Joannes Niewindt, later Bisschop van Cytrum en Apost. Vicaris van Curaçao, ter zelfder plaatse een grootere steenen kerk bouwde, die de oppervlakte van de oude omsloot. De bediening dezer nieuwe kerk bleef op denzelfden voet geregeld, als boven beschreven is. Van de Oranjestad uit kwamen de geestelijken op Zon- en feestdagen daarin de heilige diensten verrichten, terwijl verder het toezicht en het kosterschap was toevertrouwd aan eenen leek, toenmaals Joannes Semeler, die nog heden om zijne godsvrucht en ijver wordt geprezen. Immer werd de gemeente van het Noorddistrict door de Priesters, die met de bediening van de St. Franciscus-kerk belast waren, als een geliefd deel der aan hunne zorg toevertrouwde kudde beschouwd. Zij voorzagen niet alleen met opoffering en vermoeienis in hare geestelijke behoefte, maar trachtten op alle wijze haren voortgang zoowel op maatschappelijk als geestelijk gebied te bevorderen en te bestendigen. Getuige hiervan de school, die weldra werd opgericht, om aan de kinderen het noodige onderwijs te verschaffen.

Aan de welwillende zorg van den Zeer Eerw. Pater Manuel Romero had de gemeente te danken, dat haar ten jare 1846 van Gouvernementswege een stuk bouwland werd toegestaan, van 3 bunders 89 ☐ roeden, kosteloos en vrij van de gewone jaarlijksche grondbelasting, en onder voorwaarde, dat het vruchtgebruik, of liever de voordeelen die van dien grond mochten getrokken worden, zouden worden gebezigd tot onderstand van de kerk en ondersteuning van de armen, die zich in de gemeente mochten bevinden. Het authentieke stuk luidt als volgt:

Donderdag 12 February 1845.

De Gezaghebber,

Gelezen eene missive van den heer kommandeur van Aruba dd. 19 January ll. N° 9, geleidende een rekwest van den Roomsch Catholyken Pastoor aldaar Manuel Romero, in substantie verzoekende: dat aan de Roomsch Catholyke kerk op gemeld eiland, een stuk gronds, hetwelk ingevolge den ingezondene meetbrief, eene uitgestrektheid heeft van 3.89 bunders, in eigendom moge worden afgestaan teneinde hetzelve te doen bewerken en de voordeelen welke daarvan mogten getrokken worden, te bezigen tot onderstand van gemelde kerk en ondersteuning van de armen der voorschrevene gemeente, en zulks zonder betaling der jaarlijksche bepaalde grondbelasting....

Aan het hoofd van deze akte staat:

N° 71. N° 4°.

N. B. Wordt verzocht de dagteekening en het nummer dezer bij de aanhaling nauwkeurig uit te drukken.

Extract uit het Journaal, van het verhandelde en gedisponeerde bij den Gezaghebber van Curaçao en onderhoorigheden.

Getal der Bijlagen.

1.

Donderdag 12 February 1846.

De Gezaghebber,

....

Gelet enz.

Gezien den voormelden grond op meetbrief uitwijzend welke de belendingen op uitgestrektheid, volgens de gedane peilingen en opmetingen zijn als volgt:

Gepeild per Compas.

Hooiberg N° 135° O.
Kristalberg N° 100° O.

Noord 351° Oost	Lengte	157	El
„ 75° „	„	100	„
„ 5° „	„	100	„
„ 105° „	„	90	„
„ 177° „	„	225	„
„ 257° „	„	187	„

groot 38882 ☐ Ellen.

In aanmerking nemende enz.

Heeft goedgevonden en verstaan: aan den heer Manuel Romero. Roomsch Catholyke Pastoor te Aruba, ten behoeve der Roomsch Catholyke kerk aldaar voor den tijd van vijf achtereen volgende jaren geregend van 1° Maart dj., het vruchtgebruik van het bij rekwest verzochte en opgemeeten stuk landsgrond groot 3.89 bunders af te staan met vrijhouding van de betaling der gewone jaarlijksche grondbelasting, ten einde hetzelve stuk gronds door middel van landbouwkundige bewerking productief te maken, ten behoeven van gemelde kerk en der armen harer gemeente op Aruba.

En zal extract dezer aan den rekwestrant als beschikking op zijn verzoek, met bijvoeging van den bedoelden meetbrief worden uitgereikt.

De Gezaghebber voornoemd
ESSEN.

Aan
Den rekwestrante
te Aruba.

Revista del Mercado.

NEW-YORK, Mayo 25, 1886.

Azúcar. — (Mercado quieto).
Cuba-Mascabado............ 4½ á 5¼
idem Centrifugo............ 5¼ á 5½
Pt Rico............ 4⅞ á 5⁹⁄₁₆
Aloe (Quieto.)............ 3½ á 4
Brazilete.
Delgado............ 20 á 25
Grueso............ $25 á 30
Café. (Existencia 24.300 sacos. Mercado firme.)
MARACAIBO.
Trujillo............ 8 á 8½
Boconó............ 8 á 9¼
Mérida............ 9 á 12
Cúcuta............ 9 á 10½
Clases extra............ 11 á 12½
SABANILLA. (Existencia 7.500 sacos. Mercado firme).
Ordinario............ 8 @ 8½
Regular............ 9 @ 9½
Bueno............ 9½ @ 10
Superior............ 10½ @ 10¾
Clases extras............ 11 @ 13
LA GUAIRA, CARÁCAS Y Pto CABELLO. (Existencia 14.900 sacos. Mercado firme).
Trillado............ 8 @ 9
Descerezado............ 9½ @ 12
CORO............ 7½ @ 8
CIUDAD BOLIVAR............ 9 @ 11
Bálsamo Tolú............ 25 @ 26
Bálsamo Copaiba............ 26 @ 27
Cueros de chivo. (Quieto.)
Coro escojidos { 1ª............ @ 55½
Coro escojidos { 2ª............ @ 35½
Coro escojidos { 3ª............ @ 35¼
Maracaibo (Quieto)............ @ 28
Rio Hacha sin los pequeños @ 33
La Guaira & Pto Cabello.... @ 2¼
Cueros de venado. (Poca demanda).
Orinoco............ @ 23
La Guaira............ @ 23
Pto Cabello............ á 22½
Cueros de Res. (Mercado quieto).
Dulces La Guaira............ á 16
„ Pt. Cabello............ á 17½
Salados............ á 13½
MARACAIBO. (Quieto.)
Dulces............ á 16
Salados............ 12½ á
SABANILLA, sin escojer............ 15 á 16
BOGOTÁ, idem............ á 18
RIO HACHA, sin escojer............ 13 á 13½
ORINOCO, sin escojer............ á 18½
Pto. PLATA............ á 14
Caucho. (Mercado firme).
Pará fino............ á 73
„ ordinario............ á 53
Cacao. (Quieto).
Maracaibo............ 22 á 23
Carácas............ 18 á 20
Dividivi de Curazao.
(Sin demanda)............ $ 30 á 30
Maracaibo............ á 35
Hueso. (por ton.)............ á 24
Lana. (Quieto.)............ 9 á 11
Miel de Abeja.
de Cuba, por [illegible]............ 36 á 38
de St. Domingo............ 34 á 35
Palo de Mora. (Mercado firme)
Maracaibo............ 17.00 á 18.00
Sabanilla............ á 19.00
Zarrapia. (No hay en primeras manos)............ 1.25 á
CAMBIOS. — El cambio en Paris sobre Londres está hoy á fr 25.26.
Sobre Lóndres Letras Banqueras á 3d | v $ á 4.90
id. „ „ „ 60 „ „ á 4.88
Sobre Paris. „ „ „ 3 „ fres á 5.13½
id. „ „ „ 60 „ „ á 5.16¼
Sobre Hamburgo „ „ „ 3 „ M. á 96¼
id. „ „ „ 60 „ „ á 95¼

DEN 18en Mei 1886 overleed alhier, na het ontvangen der H. H. Sacramenten, zijne Doorl. Hoogw. Mgr. **H. J. A. van Ewijk**, van de Orde der Predikheeren, titulair Bisschop van Camaco, Vicarius Apostolicus van Curaçao en Voorzitter der plaatselijke Schoolcommissië, in den ouderdom van bijna 50 jaren.

Curaçao, 20 Mei 1886.

H. J. REIJNEN,
Admin. Vic. Apost.

Impr. de la Libreria de A. Bethencourt e hijos